

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 4 listopada 2025 r.

Poz. 4455

UCHWAŁA NR 18/137/2025 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W BIAŁYMSTOKU

z dnia 22 października 2025 r.

Kolegium Izby w składzie:

Przewodniczący: Dariusz Renczyński

Członkowie: Beata Chmielewska

Izabela Chrulska

Katarzyna Gawrońska

Agnieszka Gerasimiuk

Ewa Lotko

Małgorzata Rutkowska

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4, art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), **po rozpatrzeniu w postępowaniu nadzorczym uchwały Nr XVI/166/25 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 25 września 2025 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Miasta Augustów na zadania służące utrzymaniu zasobów wód gruntowych poprzez zwiększenie naturalnej retencji na terenie Gminy Miasta Augustów pn.: AQUAugustów**,

postanawia:

- **uznać, iż powyższa uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem art. 403 ust. 4, 5 i 5a ustawy z dnia 27 kwietnia 2007 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 647, ze zm.) w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483, ze zm.) poprzez wskazanie w § 2 ust. 1 pkt 1 "Regulaminu udzielania dotacji celowej..." (stanowiącego załącznik do uchwały), że beneficjentem dotacji może być osoba fizyczna posiadająca kartę mieszkańca (Twoja Augustowska Karta),**
- **w związku z powyższym postanawia stwierdzić nieważność § 2 ust. 1 pkt 1 "Regulaminu udzielania dotacji celowej..." w zakresie sformułowania: ", posiadająca kartę mieszkańca (Twoja Augustowska Karta)".**

UZASADNIENIE

W dniu 1 października 2025 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku wpłynęła uchwała Nr XVI/166/25 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 25 września 2025 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Miasta Augustów na zadania służące utrzymaniu zasobów wód gruntowych poprzez zwiększenie naturalnej retencji na terenie Gminy Miasta Augustów pn.: „AQUAugustów”. Działając na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), tut. Izba Obrachunkowa wszczęła postępowanie nadzorcze dotyczące wskazanej uchwały, zawiadamiając Radę Miejską pismem z dnia 10 października 2025 r. o terminie posiedzenia Kolegium RIO w Białymstoku wyznaczonym na dzień 22 października 2025 r. W piśmie wskazano postanowienia uchwały budzące wątpliwości w świetle obowiązujących przepisów prawa, w tym upoważniających do wydania aktu prawa miejscowego, dotyczące: określenia beneficjentów dotacji przez wskazanie osób fizycznych, które posiadają kartę „Twoja Augustowska Karta” oraz zawarcia we wnioskach udzielenie dotacji zapisów w kwestii świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Na posiedzenie Kolegium Izby w dniu 22 października 2025 r. stawiała się przedstawicielka Miasta Augustów – radca prawny Pani Barbara Lutyńska, która wniosła w szczególności o niestwierdzenie istotnego naruszenia prawa i pozostawienie uchwały w obiegu prawnym. W uzasadnieniu stanowiska przedstawicielka Miasta podniosła m.in., że jak stanowi art. 403 ust. 5 i 5a ustawy Prawo ochrony środowiska, to rada gminy określa kryteria i również dodatkowe przesłanki, którymi musi się cechować dany podmiot, który ubiega się o przyznanie dotacji celowej. Rada Miejska w Augustowie, korzystając również ze swoich uprawnień takich jak promocja gminy, wskazała w § 2 ust. 1 pkt 1 uchwały w odniesieniu do mieszkańców, osób fizycznych, które starałyby się o dotację celową, że taki wnioskujący powinien legitymować się Twoją Augustowską Kartą. Jest to dość nowa karta. Uchwała Rady w odniesieniu do niej dotyczy mieszkańców Augustowa. To jest takie dodatkowe kryterium, które wskazała Rada Miejska działając w ramach upoważnienia z art. 403 – w szczególności ust. 5a – ustawy Prawo ochrony środowiska. W odniesieniu do zastrzeżeń organu nadzoru dotyczących oświadczenia, że osoba, która wnioskuje o dotację celową jest świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, autorzy uchwały mieli na uwadze te przepisy Kodeksu karnego, które dotyczą konkretnych przestępstw: z art. 286, art. 297, czyli przestępstwa oszustwa czy wyłudzenia środków publicznych poprzez składanie fałszywych oświadczeń we wniosku o przyznanie dotacji celowej, bądź też art. 82 Kodeksu karnego skarbowego, zgodnie z którym osoba, która składa fałszywe oświadczenia i wnioskuje o dotację celową z budżetu Gminy Miasta Augustowa naraża finanse publiczne na uszczuplenie poprzez nienależną wypłatę.

W wyniku badania nadzorczego uchwały na posiedzeniu w dniu 22 października 2025 r. Kolegium Izby stwierdziło, co następuje.

Nadzorowana uchwała w części dotyczącej postanowienia § 2 ust. 1 pkt 1 *in fine* "Regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Miasta Augustów na zadania służące utrzymaniu zasobów wód gruntowych poprzez zwiększenie naturalnej retencji na terenie Gminy Miasta Augustów pn.: „AQUAugustów” (dalej jako: Regulamin), uzależniającego status beneficjenta dotacji – osoby fizycznej od posiadania karty mieszkańca (Twoja Augustowska Karta), została podjęta z istotnym naruszeniem prawa i na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym w tym zakresie powinna zostać wyeliminowana z obrotu.

W podstawie prawnej badanej uchwały wskazano m.in. przepisy "art. 400a ust. 1 i 5 w związku z art. 403 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647)". Przedmiotem regulacji uchwały uczyniono zatem określenie zasad udzielania z budżetu gminy dotacji celowej na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie przynależącym do zadań własnych gminy (w tym zakresie błędnie przywołano art. 400a ust. 1 i 5, zamiast art. 400a ust. 1 pkt 5 ustawy). W trakcie posiedzenia Kolegium Izby przedstawicielka Miasta Augustowa powołała się też na ust. 5a w art. 403 ustawy (nieprzywołany w treści uchwały), który m.in. upoważnia radę gminy do określenia w uchwale kategorii podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych uprawnionych do otrzymania dotacji celowej (pkt 1).

Kolegium Izby stoi na stanowisku, że możliwość określenia w uchwale kategorii podmiotów uprawnionych do otrzymania dotacji celowej nie oznacza całkowitej dowolności organu stanowiącego w określaniu tej kwestii, w tym w oderwaniu od przedmiotu i zakresu przepisów upoważniających

do wydania aktu podustawowego. Wskazania wymaga, że jak stanowi art. 94 Konstytucji RP organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Istotą upoważnienia zawartego w przepisach art. 403 Prawa ochrony środowiska jest umożliwienie gminie finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, spośród enumeratywnie określonych w art. 400a ust. 1, które polega na udzielaniu dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji m.in. podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych, według ustanowionych zasad obejmujących w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania. W tym też kontekście – tj. celów (zadań publicznych) wybranych przez gminę do realizacji w formie wydatków dotacyjnych – należy dekodować przepis art. 403 ust. 5a pkt 1 ustawy, ustanawiający możliwość określenia przez radę gminy kategorii podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych uprawnionych do otrzymania dotacji.

Przenosząc to na grunt rozpatrywanej sprawy Kolegium Izby podnosi, że jak to wynika z uchwały NR LXXVIII/692/24 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia programu działań zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców Miasta Augustów pn. "Twoja Augustowska Karta" została ona podjęta na podstawie przepisu ustawy o pomocy społecznej traktującego o tworzeniu i realizacji przez gminy programów osłonowych. W uzasadnieniu tej uchwały wskazano m.in., że "Wprowadzenie i realizacja Programu pn. „Twoja Augustowska Karta” wpisuje się w prowadzoną politykę społeczną i promocyjną Miasta Augustowa. Celem programu jest utworzenie narzędzia do poprawy warunków i jakości życia mieszkańców oraz promocji Miasta i lokalnych instytucji kultury, turystyki i rozrywki". Kwestia promocji jako przesłanka doboru beneficjentów dotacji została też podniesiona przez pełnomocnika Miasta podczas posiedzenia Kolegium Izby. W tym stanie rzeczy organ nadzoru stwierdził, że zawężenie kategorii osób fizycznych jako beneficjentów dotacji do tych, które legitymują się posiadaniem „Twojej Augustowskiej Karty” nie miało związku z realizacją celów z zakresu ochrony środowiska, na które ma być udzielana dotacja celowa. W ocenie Kolegium Izby świadczy to o wykroczeniu przez prawodawcę lokalnego poza delegację zawartą w przepisach art. 403 Prawa ochrony środowiska i tym samym o naruszeniu wzorca zawartego w art. 94 Konstytucji. Naruszanie prawa tego rodzaju ma charakter istotny, jak zaś stanowi art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru, iż akt stanowiący przedmiot postępowania nadzorczego narusza prawo w sposób istotny, winno skutkować orzeczeniem jego nieważności w całości albo w części.

W zakresie wymogu składania we wnioskach o udzielenie dotacji oświadczenia o posiadaniu świadomości odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych ze stanem faktycznym Kolegium Izby uwzględniło złożone podczas posiedzenia wyjaśnienia wskazujące, że powodem przyjęcia tych regulacji w uchwale są przepisy prawa karnego, które penalizują zachowania zmierzające do wyłudzenia dotacji. Mając to na uwadze organ nadzoru przyjął, że regulacje uchwały w tym względzie nie naruszają prawa

Biorąc powyższe pod uwagę Kolegium Izby postanowiło, jak w sentencji.

POUCZENIE

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, którą można wnieść (za pośrednictwem RIO w Białymstoku, ul. Branickiego 13) w terminie 30 dni od dnia otrzymania rozstrzygnięcia.

Przewodniczący Kolegium
Dariusz Renczyński